

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

יו"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א • לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

גליון מס' 1287

מסכת בבא קמא פ' פ"ו • אהלות ה', ד' - ה', ז'

בס"ד, י"א שבט תשפ"ד

השבוע בגליון

- ♦ בית חרושת לייצור סבון
- ♦ האיסור לגדל בלורית, למה הכוונה?
- ♦ גידול "קוקו" בראי ההלכה
- ♦ זריקת פלא בערב צום
- ♦ האמנם מצווה לבקש תרופה למחלה?

- ♦ פינוי חללי מלחמה ממקום קבורתם
- ♦ מת מצוה קונה את מקומו
- ♦ קבורת חללי מלחמות
- ♦ הנפש מתאבלת על בזיון הגוף
- ♦ האם מותר לייבא בשר חזיר שלא למטרות רוח?

בשורה לקוראי הגליון!
ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם
להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

אזניים לתורה

לפני חדרו של הגאון מטשעבין מהלך היה חתנו הרב גולדשטוף זצ"ל, אפוף צער וחרדה. הגאון שניצל לא מכבר מגיא ההריגה, איבד במהלך המלחמה את רעייתו, שני בנים ושלוש בנות הי"ד. שתי בנות בלבד נותרו לו לפליטה. האחת נישאה להרב גולדשטוף זצ"ל והשניה נישאה להגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל.

אותם ימים רבתה השמחה במשפחתו של הגאון מטשעבין. ב"ה, נולד בן לחתנו הרב שניאורסון. נכד ראשון. המשפחה מתחילה להפריח ניצנים, להשלים את אשר ניסה לגדע הצורך הנאצי ימח שמו. רבים מאיתנו ודאי באו במגע עם אנשים שניצלו מעמק הבכא. משאת נפשם היתה לבנות מחדש את משפחתם, זכר לנשמות הרבות שנספו. לא חלפו אלא ימים מספר מעת לידת התינוק, והרופאים בישרו כי חייו תלויים בסכנה.

אותה שעה היה הגאון מטשעבין זצ"ל ספון בחדרו והוגה בתורה. לפתע הגיעה בשורה מחרידה מבית החולים. התינוק נפטר. המשימה הנוראה, לדווח לגאון מטשעבין על שאירע, הוטלה על כתפיו של הרב גולדשטוף.

מתוך חרדה ויגון דפק הרב גולדשטוף על דלת החדר שנפתחה ובפתחה עמד הגאון מטשעבין

דף פא/א ומת מצוה קונה מקומו

פינוי חללי מלחמה ממקום קבורתם

ישראל קדושים וטהורים, מביאים את מתייהם לקבר ישראל (ספר החינוך מצווה תקל"ז) כמצוות התורה, (דברים כא/ג): "כי קבור תקברנו ביום ההוא". מלבד זאת, מצוה על כל יהודי להביא לקבר ישראל כל יהודי שנפטר, ואשר אין מי שיטפל בקבורתו, המכונה "מת מצווה", על שם שהכל מצווים בקבורתו (חינוך שם).

מת מצוה קונה את מקומו: הבאת הנפטר לקבר ישראל חשובה היא מאד, עד שסוגייתנו מביאה, שאחד מן עשרת התנאים שהתנה יהושע ובית דינו עם בני ישראל, בשעה שחילקו את ארץ ישראל לשבטים היה, שכאשר נמצא "מת מצווה" בשדה, הרי הוא "קונה מקומו". היינו: אם נמצא נפטר יהודי במקום שאינו מקום יישוב, קוברים אותו במקום בו נמצאה גופתו, וגם אם חלקת הקבר תכרה בחלקת קרקע שיש לה בעלים, אין בעליה רשאי למחות ולמנוע את קבורת המת בתוך נחלתו.

לתנאו זה של יהושע, ניתנו שני טעמים שונים (חזון איש ב"ק סי' י"ד, ט"ו, עפ"י תוס' כתובות ז"א ד"ה מבטלין תלמוד תורה). א. כדי להקל על המוצא "מת מצווה" שלא יאלץ לטרוח ולשאתו על כתפיו למרחקים עד שיגיע לבית קברות. ב. יהושע חשש לכבודו של המת שיטלטל בדרכים ארוכות עד שיביאוהו למקום מנוחתו.

קבורת חללי מלחמות: בהלכה זו, ש"מת מצווה קונה את מקומו", דן החזון איש (שם) גם לגבי מינו אנן, שכן, בגמרא (עירובין י"ז/א) מבואר וכן נפסק להלכה (רמב"ם הל' מלכים פ"ו הל' י"ב), שיהודי שנהרג במלחמה דינו כ"מת מצווה שקונה את מקומו", ולמרות שיש מי שידאג לקבורתו הוא נקבר במקום שבו הוא נהרג. לפיכך, נשאל החזון איש זצ"ל, אחר שחיילים רבים הי"ד שנהרגו במלחמות, נקברו במקום נפילתם, אם העובדה ש"מת מצווה קונה את מקומו" מקנה למקום קבורתם מעמד של בית קברות רגיל, ועל כן אין לפנות את קברם למקום אחר.

החזון איש הכריע, שמצוה לפנותם מקברם, מאחר שבעבר, כאשר בתי דינים מיוחדים דאגו לסמן את הקברים, ולו הנידחים ביותר, ניתן היה לקיים הלכה זו בלא לחשוש לטהרת ארץ

צעילוי נשמת

הר"ר **יהודה אריה לינצר** ז"ל
ב"ר שמואל ז"ל נלב"ע י"ב בשבט תשע"א

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו ידידו עו"ד הר"ר **שמואל לינצר** ומשפחתו שיחיו - פ"ת

צעילוי נשמת

הר"ר **אליעזר גליק** ז"ל
ב"ר יוסף שלמה ז"ל נלב"ע י"א בשבט תשמ"ג

תנצב"ה

הונצח ע"י בתו וחתנו **לוסיאן גלדצהלר** שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **יהודית גיפמן** ע"ה בת ר' יוסף חיים ז"ל
נלב"ע י"א בשבט תשס"ח **תנצב"ה**

הונצחה ע"י בנה ידידו הר"ר **אילן גיפמן** הי"ו ומשפ' שיחיו - גבעת שמואל

נר ה'
נשמת
אדם

ישראל. לעומת זאת, בימינו יש לחשוש לכך שמקום קבורתם ישכח, ולפיכך, נחשבת קבורתם במקום כזמנית וכקבורה על תנאי, שכאשר יתאפשר הדבר יפנום לבית עלמין מסודר.

הנפש מתאבלת על בזיון הגוף: בטעם מצוות הקבורה מביא בספר ארחות חיים (י"ד עמ' תר"ט), משום שאין זה ראוי לנהוג בגוף בזלזול לאחר ששכנה בו הנפש. וכן, "הלא תראה שהאדם כשחורב ביתו, יחמול עליו ולבו יכאב אם יהיה למחראות, וכן קשה לנפש כשתראה הגוף מתבזה". גם רבי יהודה החסיד (ספר חסידים סי' תתשס"ג) כתב, כי הנשמה רואה את שעושים לגוף לאחר המיתה, וקשה לה זילות הגוף.

דף פב/ב ארור האיש שיגדל חזירים

האם מותר לייבא בשר חזיר שלא למטרות רווח?

הגמרא בסוגייתנו מספרת, כי באותה שעה שהחזיר נעץ את ציפורניו בחומת ירושלים וארץ ישראל נזדעזעה ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה גזרו חכמים: "ארור האיש שיגדל חזירים". כך גם פוסק השולחן ערוך (ח"מ סי' ת"ט סעי' ב'): "לא יגדל ישראל חזירים בכל מקום, אפילו למשוח בהם עורות, ואין צריך לומר לסחורה".

ההבדל בין חזירים לסוסי רכיבה: בעלי התוספות (ד"ה לא יגדל) מקשים מדוע גזרו זאת חכמים, הרי בלאו הכי אסרה התורה לסחור בדברים טמאים וליהנות מהם, כגון: בנבילות וטריפות, ומה, איפוא, החידוש בתקנת חכמים שאסור לגדל חזירים? בעלי התוספות מתרצים שהאיסור לסחור בדברים טמאים הוא כאשר הם עומדים לאכילה בלבד. אולם, אם מגדלים את הבהמות לצרכים אחרים, כגון: לשימוש בחלב למשיחת עורות, או למסחר בסוסי רכיבה, מותר הדבר. ואילו גידול חזירים אסור לכל מטרה שהיא מחמת תקנת חז"ל [עיין שו"ת הרשב"א (ח"ג סי' רכ"ג) האוסר לגדל גם שאר בהמות אף לצורך מסחר, שמא יבוא לאכלן. ורק בדבר שכבר נפסד לאכילה ואין חשש שיאכלו מותר לסחור. ע"ע בית יוסף י"ד סי' קי"ז].

בתקופת הצנע, בשנותיה הראשונות של המדינה, בקשו השלטונות לייבא כמויות גדולות של בשר חזיר ושאר מאכלים אסורים, כדי לספק את צרכי האוכלוסייה שאינה יהודית וכמאכל עבור לולי תרנגולות שמאכלים אלו יעורבו בתערובת המוגשת להם. בעל שו"ת קול מבשר (ח"א סי' ל"ג) שדן בשאלה זו מצייין, כי אמנם יש פוסקים המתירים לרכוש טריפות עבור נכרי, ואף בשר חזיר, כאשר הדבר אינו נעשה למטרות רווח, כגון: יהודי המעביד פועלים נוכרים, שפרנסתם מוטלת עליו (עי' ש"ך י"ד שם ס"ק ג' וט"ז שם).

אלא, שהכרעה זו אינה פשוטה כלל ועיקר, שכן, אמנם רשאי אדם לרכוש טריפות שלא למטרות רווח, אך לדעת חלק מהפוסקים (פרי תואר שם), אם העילה להעדפת הבשר הטרף על פני הבשר הכשר היא כספית, הרי זה נחשב כמסחר בדברים טמאים.

עדותו של הב"ח על רוכשי בשר חזיר: אמנם, גם במקרים בהם אין לרוכש הבשר הטרף כל רווח, כתב הב"ח (י"ד שם), כי אותם שהאכילו את פועליהם בשר חזיר "מעולם לא ראו סימן ברכה בעסק זה, דקיימי עליה בארור והשומע אזהרת חכמים ברכות ינחו לו על ראשו". בעל תרומת הדשן (סי' ר) אף כתב לגבי נטילת בשר חזיר מן הנכרי כמשכון, כי מכוער הוא הדבר לישראל.

בית חרושת לייצור סבון: אמנם, במקרים מיוחדים, אין הפוסקים שוללים את המסחר בחזיר. כך כתב בעל שואל ומשיב (מהדורה א' ח"ב סי' קנ"ט), כאשר בעלי בית חרושת לייצור סבון קיבלו חומר גלם, שבתוכו היה מעורב שומן חזיר. הוא התיר להם את השימוש בו, מאחר ששומן החזיר אינו מופרד לעצמו, וכן אין הוא ראוי לאכילה, וממילא רכישת חומר גלם זה והשימוש בו אינם מהווים מסחר בחזיר.

דף פג/א המספר קומי הרי זה מדרכי האמורי

האיסור לגדל בלורית, למה הכוונה?

כידוע, אסרה עלינו התורה לנהוג במנהגי אומות העולם וללכת בדרכי האמורי, כנאמר (ויקרא יח/ג): "ובחוקותיהם לא תלכו". הבית יוסף (י"ד סי' קע"ח בשם שו"ת מהר"ק שורש פ"ח) מבאר כי התורה לא ציוותה עלינו להיות משונים מהגויים בכל דבר ועניין, אלא שלא ננהה אחר מעשים אותם הם עושים ללא טעם ומשמעות, כגון, לבישת קמיע שבתוכו ביצת תרנגול או שן שועל (שבת זא/א)

במלא הדרו, שקוע בהרהורי. על שולחנו היה פתוח ספר הרשב"א וניכר היה עליו כי הוא שקוע בדבריו ראשו ורובו.

עיניו של הרב גולדשטוף החלו לדמוע והגאון שאל "מה שלום הילד?" הרב גולדשטוף הניד בידו כאומר "זהו. כבר אין מה לשאול". באותו רגע, כפי שודאי רשאים אנו להניח, חרב עליו עולמו של הגאון מטשעבין. שם, במלחמה הנוראה, אבדו היקרים לו מכל, והנה, כאשר התקווה לשקם, לבנות מחדש, להפיח חיים צעירים במשפחה, קורמת עור וגידים, נשאר מלאך המוות נאמן למלאכתו. נורא.

לימים סיפר הרב גולדשטוף זצ"ל: לא ידעתי לאיזו תגובה עלי לצפות. הרי בישרתי לו בשורה נוראה ואיומה. אך לתדהמת הרבה, חמי הגאון זצ"ל, הניח את ידו על מפתן הדלת והשעין עליה את ראשו. דממה נוראה השתרה. הגאון שקע בהרהוריו ולאחר רגעים מספר הכריז: "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי", ושב ללימודו, כאילו לא התרחש דבר!

"לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי"

אין ספק כי הבשורה הנוראה צרבה בלבו של הגאון כמכוות אש. נכדו הראשון הלך לעולמו. אולם, הוא מצא את מפלטו בתורה הקדושה שבה הוא שקד מימים ימימה והיתה תכלית חייו.

שנים אחר כך הלך לעולמו אביו של אותו תינוק, הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל. ראש ישיבת כוכב מיעקב ומחבר ספר ברכת שמעון. אחר מיטתו נהרו רבים ואלפים, וסיפורים רבים המנסים לתאר את דמותו, צצו ועלו.

קיבלנו לילדינו קובץ בשם כרם שלמה, (שנת תשד"ם), ובו מאמר מעניין ביותר, ממנו אנו יכולים ללמוד לאיזו דרגה יכול להגיע אדם שמשקיע את כולו בלימוד התורה.

לידי מחברי הקובץ הגיעו דפים של ספר חידושי תורה על מסכת זבחים. בדפים לא צויין שמו של מחבר הספר, אך צויין כי שמו הוא "אמרי שאול". מאמצים כביורים השוקעו כדי לגלות מיהו המחבר של הספר, שניכר על מחברו כי הוא גאון אדיר, ולשם כך נשלחו מספר דפים מן הספר למעונם של תלמידי חכמים אחדים, שמא ידעו לזהות מיהו המחבר. כך, נשלחו גם מספר דפים למעונם של ראש ישיבת טשעבין, הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל.

מדהים. פשוט מדהים לקרוא את מכתב התשובה ששלח להם הגאון. בדבריו הוא כותב כי הוא אכן מכיר את מחבר הספר, הגאון רבי שאול עטינגער זצ"ל. הרב שניאורסון מספר, כי לפני **יובל שנים** הוא למד אצל מחבר הספר וכך יצא לו לראות את ספרו של רבו בעל האמרי שאול ואין לו כל ספק כי ספר זה חובר על ידי רבו. אולם, כותב רבי ברוך שמעון שניאורסון, כאשר ראיתי בזמנו את הספר, עלו במוחי מספר הערות על הכתוב שם. ובכן, למען הסר ספק כי אכן, מורי ורבי הוא מחבר הספר, אעלה על הכתב את אותן הערות, שמתייחסות לדפים **שאינם תחת ידי** אלא לדפים אחרים שאם הם שמורים אצלכם, נוכל כך לוודא כי אכן ספר זה הוא ספרו של רבי.

לאחר יובל שנים זכר הגאון את ההערות שעלו בראשו, אז, בצעירותו. זהו עמל התורה. כך נראה אדם שמשקיע את כולו בלימוד התורה הקדושה והיא מסמלת את כל מאווי ורצונותיו.

יום אחד, סיפר יהודי מארצות הברית, שכבתי בבית החולים במחנה העבודה כאשר הכניסו חולה נוסף לחדר. היה זה הרב שניאורסון זצ"ל. שעות מספר לפני כן הוא נדקר על ידי נכרי אכזר. ספרים ודאי שלא היו תחת ידינו, אבל שני יהודים נמצאים יחד, היתכן שלא ילמדו? שאל הרב שניאורסון ובכן, הוא קרא את הגמרא **מתוך הזיכרון** וכך סיימנו את מסכת ברכות מן הדף הראשון ועד הדף האחרון.

גדלותו האדירה באה גם לידי ביטוי במידותיו הנפלאות. הגאון נוהג היה ללמוד בביתו מידי לילה. כל לילה שש שעות רצופות. יש לשמוע את שלומדים, היה הרב שניאורסון חוזר ושונה לתלמידיו, וכך גם קיים בעצמו כאשר היה שונה את תלמודו בקול רם.

דא עקא, שבשעת ליל מאוחרת, נמנע ממנו התענוג לזמר לעצמו את מילות הגמרא בקול רם, כדי שלא לעורר את בני הבית. וכך, היה הגאון שונה את תלמודו בלחש ופוקק באצבעותיו את אזניו, כדי שלחישותיו ישמעו בקרבו בקול חזק. כך, לילה אחר לילה, שנים רבות, שש שעות בכל לילה.

יהי רצון, שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק. טקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף פג"א שאין שכינה שורה על ישראל פחות משני אלפים ושני רבבות

אוסף של יחידים

הא למדת - הסביר רבי ירוחם ממייר - שהשכינה שורה על 'כלל' ולא על 'פרט'. אין היחידים זוכים לגילוי שכינה, אלא הכלל כולו. וכיון שכלל לענין זה הוא שני אלפים ושני רבבות, כאשר חסר אחד, אין האחרים ראויים, לפי שהפכו לאוסף של יחידים בלבד...

שנהגו הגויים ללבוש, שיש לחוש שמא יש בכך שמץ של מנהגי עבודה זרה שקיבלו מאבותיהם. כמו כן, יש לנו להבדל מהנהגות הגויים הנובעות ממיידות רעות כשחץ, גאוה ופריצות.

בסוגייתנו מבואר, כי אחד הדברים האסורים משום דרכי האמורי הוא "המספר קומי", כלומר, המגדל בלוריתו. איסור גידול הבלורית, שלהלן נרחיב בביאורו ובפרטיו, אינו איסור מפורש מן התורה, אלא חכמים אסרו כל דבר הנראה להם כחוקות הגויים וכהליכה בדרכי האמורי. משום כך מבואר בסוגייתנו, שחכמים לא גזרו על שתדלני הציבור המקורבים למלכות לגדל את בלוריתם, מאחר שאין הם עושים כן כדי להתדמות לגויים ולנהוג כמותם כאילו הם מודים לדתם, אלא שצריכים הם לעשות כן כדי שלא לבוא לידי גנאי, וכדי ששליחותם תצלח.

מהי בלורית? נושא זה אינו מוסכם כלל ועיקר על הפוסקים שנחלקו בפירושו דברי סוגייתנו. מדברי רש"י (עבודה זרה ח/א ד"ה בלוריתו ומקומות נוספים) אנו למדים, כי הנכרים היו מגלחים את שערם **מלפנים** ומניחים את שערם **האחורי** ופעם בשנה היו מספרים גם את שערותיהם שמאחור ועושים חג ומשתה לרגל המאורע. בסוגייתנו מביא רש"י ("ד"ה מדרכי האמורי) גם את דעת הגאונים, שהנכרים היו מגלחים את השער **שמעל אזניהם**. יוצא איפוא, שלשיטת רש"י איסור זה אינו אמור על המגדל את בלוריתו מלפנים, שהרי הנכרים לא נהגו כך (ברית יעקב דף עד/ב).

אולם, בדעת הרמב"ם (הל' עבודה זרה פרק י"א הל' א') נחלקו הפוסקים. יש הסוברים (בית יוסף שם), כי איסור זה אינו נוהג אלא במי שמגלח את שערותיו ומשייר שער באמצע קדקדו, או במגלח את שערותיו הקדמיות ומשייר שער בעורפו, אך אין איסור לגדל את שערותיו הקדמיות. לעומת זאת, יש הסוברים (ב"ח יו"ד סי' קע"ח, מחצית השקל או"ח סי' כ"ז), כי לדעת הרמב"ם, גם המגדל את שערותיו הקדמיות עובר על איסור. כך גם פסק להלכה המשנה ברורה (סי' כ"ז ס"ק ט"ו).

גידול "קוקו" בראי ההלכה: מעניין לציין את דעת בעל הפרי חדש (בקונטרס מים חיים על הרמב"ם הל' עבודה זרה פרק י"א), שכוונת הרמב"ם היא, שהנכרים היו קולעים את שערם, שהיה מופרד בחלקו העליון וקלוע בחלקו התחתון, והנוהג כן, עובר על האיסור ללכת בדרכי האמורי.

דף פה/א מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות

זריקת פלא בערב צום

הגמרא בסוגייתנו דורשת מן הפסוק (שמות כא/ט) "ורפא ירפא" - "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות". בעלי התוספות (ד"ה שניתנה רשות) מבארים שהתורה נזקקה לכפול את לשונה: "**ורפא ירפא**", כדי להתיר לרופאים להתעסק ברפואת כל המחלות, הן אלו הבאות בידי אדם והן אלו הבאות בידי שמים. שאם לא כן, רופא שירפא מחלה שבאה על האדם בידי שמים, הרי הוא למעשה סותר את גזירת המלך הקב"ה שגזר כי אותו אדם יהיה חולה. להלכה נפסק (שולחן ערוך יו"ד סי' של"ו סעי' א'), כי אין זו רשות בלבד, אלא מצווה וחובה על הרופא לרפא את החולים.

האמנם מצווה לבקש תרופה למחלה? רבים עומדים על הסתירה המפורשת בדברי הרמב"ן בנוגע להזדקקות החולה לרופא. מצד אחד בפירושו על התורה (ויקרא כו/יא) כתב הרמב"ן, כי אל לו לחולה לדרוש ברופאים ובתרופות, והפסוק "ורפא ירפא" נאמר על מי שאינו "מעדת ה' שחלקם בחיים" שדורש ברופאים ואותו "אין לרופא לאסור עצמו ברפואתו... אבל ברצות השם דרכי איש אין לו עסק ברפואות". מצד שני, הרמב"ן בספרו תורת האדם (שער הסנה) קובע, כי "פקוח נפש מצווה רבה היא, הזריז הרי זה משובח וכו' וכל רופא שידע בחכמה ומלאכה זו חייב הוא לרפאות ואם מנע עצמו הרי זה שופך דמים".

פירושים רבים נאמרו כדי ליישב את דברי הרמב"ן. החזון איש זצ"ל (אמונה ובטחון ה' ה') מבאר, כי "השרידים המזורזים והמקודשים בעבודת ה' אינם משתמשים ברופאים, אבל זו מדרגה של בני עליה כרשב"י וחביריו". ודברי הרמב"ן השוללים פניה לרופאים, והדורשים מן החולה, כי ידרוש אל הקב"ה שיעשה לו נס, אינם אמורים אלא, כפי ששמע מדברי הרמב"ן עצמו, בתקופות מיוחדות, בהן עם ישראל כולו שרוי על אדמתו והשפע האלוקי ניכר על פני הארץ. לעומת זאת, בתקופתנו, ודאי שחובה על החולה לדרוש ולבקש אחר מזור ותרופה.

זריקת פלא בערב צום: יהודי חולה, שעקב מצבו הבריאותי אסרו עליו רופאיו לצום ביום כיפור, קיבל מרופאו הצעה מעניינת. הרופא הציע לו לעבור בערב יום כיפור טיפול רפואי מסוים, שיאפשר לו לצום בלא לסכן את בריאותו.

מצטרפים לאלפי הלומדים קטעי גמרא, משנה והלכה מדי יום ביומו. בכל זמן ובכל מקום. זוהי ההזדמנות לקבוע 'עיתים לתורה'. לומדים כמה דקות וחוכים בסיפוק רוחני עצום!

קבע עיתים ללימוד
כעשיו *3029

חודש ראשון התנסות חינם

הגר"מ פיינשטיין זצ"ל כתב (שו"ת אגרות משה או"ח ח"ג סי' צ') לאותו חולה, כי עליו להמנע מקבלת הטיפול הרפואי, תוך שהוא מסתמך על דברי בעלי התוספות בסוגייתנו מהם עולה, כי לבד מריפוי מחלות אסור לאדם לעשות בגופו מעשים כדי לשנות את גזירת המלך. ומאחר שפעולה זו אינה נחוצה לצורך בריאותו, אלא כדי לגרום לכך שיוכל לצום ביום כיפור, מניין לו שמותר לו לבטל באופן זה את גזירת הקב"ה, שגרם לכך שלא יוכל לצום ביום כיפור? ואף אם נאמר שאין אסור בכך, בכל זאת, מאחר שוודאי אין הוא מחוייב לנהוג כן, שוב אסור עליו הדבר, שהרי כל פעולה רפואית יש בה סכנה ואסור לעשותה שלא לצורך רפואי.

אנוש כחציר ימיו: לסיום, מעניין לציין את דברי המדרש שמואל (פרשה ד' ד"ה מצרף לכסף) המביא את דברי רבי עקיבא ורבי ישמעאל על הנאמר (תהלים קג/טו): "אנוש כחציר ימיו" - "כשם שהעץ אם אינו נזבל ומתנכש ונחרש אינו עולה, ואם עלה ולא שתה מים (ולא נזבל) אינו חי והוא מת, כך הגוף הוא העץ, הזבל הוא הסם, איש אדמה הוא הרופא".

דף פד/א עין תחת עין ממון
עין תחת עין
 אמר רבי שמשון מאוסטרופוליא:
 מי שחבל בעין, ישלם מה שתחת עין - האותיות שאחר האותיות עין; אחר ע' באה פ', אחר י' באה כ', ואחר נ' באה ס' - 'כסף'...

דף פד/א עין תחת עין ממון
מידת הרחמים
 ולמה לא כתבה התורה ממון במפורש? הרי זה בא ללמד כי שורת הדין היתה שיוציאו את עינו; כאשר עשה כן יעשה לו.
 וכבר אמר האר"י הקדוש כי התורה שבכתב היא דין, ושבעל פה היא רחמים. ועל כן בתורה שבכתב נתפרש ענשו על פי שורת הדין, ובאה התורה שבעל פה ופירשה כי על פי מידת הרחמים - די לו בממון (ישמח משה).

דף פה/א רופא ירפא מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות

הכל בהשגחה
 כתב רש"י: ולא אמרינן רחמנא מחי ואיהו מסי. והרי הפסוק פותח ב'וכי יריבון אנשים והכה איש את רעהו באבן או באגרוף?' נמצאת למד, היה אומר החפץ חיים, שגם כאשר אדם מכה את חברו, הרי זה 'רחמנא מחי', משמים הוא ובהשגחה פרטית מיוחדת ...

דף פה/א רופא ירפא
רפואה חוזרת
 אמר רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי: אצל הקב"ה נאמר 'אני ה' רופאך', לפי שהוא מרפא פעם אחת, ודי בכך. ואילו אצל רופא בשר ודם נאמר 'רופא ירפא', לפי שמתחילה הוא מקלקל, ושוב הוא נזקק לתקן מה שקלקל...

דף פה/א מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות
"רשות" למי?
 דבר חידוש מופיע ברבינו בחיי (שמות כא/ט): לא אמרו שיש רשות לרופא לרפאות אלא במכה מבחוץ. בה עוסק הפסוק "ורפא ירפא", אולם לא במכה שבפנים שהיא רק ברשות הרופא כל בשר! שיטת הרמב"ן (ויקרא כו/ו) היא שיש רשות לרופא לרפא, אולם לא אמרו שיש רשות לחולה! לדעת הרמב"ן יש לבטוח בה' ולא ללכת לרופאים כלל... [אולם רבים חולקים על דעתו, עיין רמב"ם בפירוש המשניות לנדרים מא/ב ובהלכות נדרים פרק ו' הלכה ח', ועוד].

לעילוי נשמת
 ר' ישעיהו עברוני ז"ל
 ב"ר מרדכי ודינה ז"ל נלב"ע ט"ו בשבט תשס"ט
תנוצבה
 הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

אבי מורי
 הר"ר **אלתר יוסף מאירוביץ** ז"ל
 ב"ר זאב ז"ל נלב"ע י"א בשבט תשל"ז
תנוצבה
 הונצח ע"י בנו
 הר"ר **אברהם זאב מאירוביץ** ומשפ' שיחיו

בסערתא דשמאי

ר"י איד

תא

חזי!

התנא האלוהי רשב"י קורא לר:

רצוננו לראות את מלכנו:
 הזוהר הקדוש משתמש בלשון 'תא חזי', כי בלימוד מוסרי הזוהר מתגלה האור וזוכים לחזות בנועם ה' עין בעין

כלל ישראל מתאחד עם יצירת המופת החדשה מבית מאורות:

קטע יומי מהזוהר הקדוש עם ביאור ייחודי ותובנות מאירות לחיים בתוספת משנה והלכה יומית

ותן בלבנו
 מסתופכים מדי יום בהיכלו של רשב"י הק' וזוכים לחיים מאירים

רשב"י לכל: הצטרף עכשיו לאלפים שכבר מחוברים לאור

טעמו וראו כי טוב ה' *3764

חודש ראשון 5 ש"ח בלבד

מבצע השקה למצטרפים חדשים מנני עד הבית 19.90 ₪

